

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 8. Præcepta Dei quàm parum, & pauci, servant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

ceptum Domini nunquam præterit. Lunæ præceptum posuit, ut per triginta dies crescat atque decreseat: nunquid cursus suos aliquando mutat? In cælo præceptum Dei servatur; & in terra non servatur. Mari præceptum posuit, ut littora sua non egrediatur; & præceptum DEI meminit. Totus Mundus DEO servit, & præceptum ejus meminit; & homo solus non meminit. S. Hieron. hic.

Ignis, grando, nix, glacies-que faciunt verbum ejus. Pl. 148. 8. Ergo voluntas Domini ancillantes sibi procellas spectat! & quam glacies, & grandines reverentur, dum ruunt; homo spernit, & stat? Porro cum audis, quod Spiritus procellarum, etiam dum seviunt, parent Deo; noli quamcunque savitiam damnare. Licet furere, & ferocire; licet & savire. Olyva l. 4. Strom. §. Ignis grando &c.

Vas castrorum in excelsis &c. Eccl. 34. 9. q. d. stellæ sunt quasi vasa, id est, arma bellica Dei- non deficient in vigiliis suis, v. 11. quia quasi milites, & vigiles Dei, perpetuò excubant ad omnem ejus nutum. Cornelius hic.

Imperavit ventis, & mari. Matth. 8. 26. Jubeat mari, & non contemnit: dicit ventis, & tempestatibus; & mox compescuntur: jubet & omni creaturæ; & non supergreditur jussionem ejus. Et unum hominum genus; & unum, quod secundum similitudinem Dei honoratum est; cui verbum, & prudentia data est; hi soli homines resistunt; hi tantum inobedientes sunt, hi soli contemnunt. Ideoq; & hi in Judicio damnabuntur, & à Justitia punientur, velut deteriores mutis animalibus. Origenes hom. 6. in diversos. Imperat ventis, & mari: imperat homini, & inobediens est. 3. Reg. 13. 3. venit vir Dei, & ait altari: *ecce altare scindetur; & effundetur cinis, qui est in eo.* Obedit altare. Loquitur ad Serobeam, & non audit. Imperat Deus igni Babylico; non comburas tres pueros; non combussit. Præcepit leonibus famelicis, nè tangerent Danielem. Dixit Jordani, recede; similiter mari. Hanc hominis inobedientiam offendit Deus in creatione: cæteras creaturas unò verbò fiat, condidit; in creatione hominis, *faciamus*, quasi viribus, & lacertis, id facturus. Osorius D. 4. Epiph.

Nè fortè fremitus, & cursus aquarum, cum dispendio possessoris humani, alienum occuparet elementum; fines littoribus incluserit. Quò cum fremens fluctus, & ex alto sinu spumans unda venisset; rursus in se rediret, nec terminos concessos excederet; servans jura præscripta: ut divinas leges tantò magis homo custodiret, quantò illas etiam elementa servassent. Tertull. l. de Trinit. c. 1.

Non mediocris pudor est, imperio Dei insensibilia elementa parere; & homines non obedire, quibus sensus ab ipso tributus est Authore. S. Ambros. l. 3. hexam. c. 1.

Infirmis omnium vilis sabuli pulvere vis maris in tempestate cohibetur; & velut habenis quibusdam celestis imperii à præscripto sibi sine revocatur, violentique æquoris mo-

Polyanth. Sacr. Tom. II.

tus in sese frangitur, atque in reductos sinus suos scinditur. Id. l. 3. hex. c. 2.

Mirum est, quomodo res omnium, quæ in terris habentur, infirmior arena jussu Dei violentiam maris franat? S. Basiliius Cæs. l. 4. hex.

Omnes res creatæ Dei mandato parent: homo autem illi, per quem facta sunt, non obtemperat. S. Nilus Inlit. ad Monachos.

Mare, quod tantò commotionis suæ vertice fertur, & elevatur ad nubes, franant tenues arenæ: ut videamus, potestatem non pulveri cedere, sed præcepto. S. Chrysost. f. 101.

Confidera universam hanc celestium gloriam corporum incessanter legibus obtemperare divinis; nec unquam sibi positas in tam continuis motibus, metas excedere; temporum, aut locorum, terminos transgredi constitutos. S. Bernardus f. in festo S. Martini.

§. VIII.

Præcepta Dei quàm parum, & pauci, servant.

Num. 1.

Olim serpens per mulierem venenum effudit in virum, & ipsum seduxit. Gen. 3. 6. Veniens Dominus in Mundum omnia restaurans, ut virum reformaret ad vitam, per mulierem vult trahere. Sed hic nota: quòd, ut mulier alliceret virum ad peccatum, absque alicujus mandato ipsa ut comedit, deditque viro. Gen. 3. 6.

At ut Samaritana maritum ad salutem pertrahat, ei mandatur à Domino: *voca virum tuum.* Eva dabat pomum ad mortem, Samaritana invitabat ad vitam: nam ad malum nos proni sponte nostra; ad salutem mandatò compelli opus habemus. Sylveira in Joan. 4.

Qui percusserit &c. Jos. 15. 16. Quid tunc? *cepit eam Orthoniel.* v. 17. Dum puella offertur in præmium, quisque aggredi molitur periculum; licet Ducis urgeret præceptum, varias excusationes prætenderent, causarentur duram præceptionem. Naxera in Jos. 15. §. 21.

Saul pepercit Agag. 1. Reg. 15. 9. Lyranus hic: cupiditate ductus, sperabat de eo habere magnam redemptionem; vel per eum occulti thesauri revelationem. Divinum mandatum ob aurum contempsit. Sylveira in Matth. 2. c. 4. q. 18.

Num. 2.

Nititur in vetitum.

O si quis mihi daret potum aquæ! 2. Reg. 23. 15. Non constat, David hanc aquam appetivisse, nisi Philisthæo ad eam positò. v. 14. Quò Philisthæus magis aquam negat, eò David magis cupit. Quòd siti David, in fame probat Esau, qui à Jacob pultes petiit. Gen. 25. 30. Cunctatur Jacob, & negat; nisi sibi vendat primogenita. Quò Jacob id negando tenacior, eò frater in expetendo importunior: ut mori se credat, nisi fruatur optatis. Velloso in Judith 7. Paran. 17.

Auget prohibitio desiderium operis illiciti; quando

R r r 2

quando iustitia non sic diligitur, ut peccandi cupiditas ejus dilectione vincatur. S. August. de Civ. l. 13. §.

Nescio, quomodo hoc ipsum, quod concupiscitur, sit jucundius, dum vetatur. Id. l. de spir. & litera.

Desiderii prohibiti fructus dulcior est: unde etiam, quæcunque peccata occultè fiunt, dulciora sunt; quamvis mortifera ista dulcedo fit. Id. in ep. ad Rom. Exposit. 39.

Num. 3.

Præcepta humana præ divinis servantur.

Aperi mihi Soror mea. Cant. 5. 2. Sed illa exultationes opponit: *expoliavi me tunicam meam, quomodo induar illam? lavi pedes meos, quomodo inquinabo illos?* Samuel verò 1. Reg. 3. 4. quàm promptè surgit ad vocem, ut putabat, Heli! *Ecce ego! vocasti enim me.* S. Gregor. in 1. Reg. 4. Puer, qui loquentem Dominum esse Magistrum putavit, vocem corpoream audivit. Sponsa verò à Domino cognovit juberi *vox dilecti mei pulsantis.* Naxera in Jos. 18. §. 30.

Maximus error est iste, cum sic observentur leges humane, sic civitatum ordinationes, sic antique consuetudines; & sic esse in divinis legibus negligentes. S. Bonaventura l. 67.

O summa fatuitas, & cæcitas detestanda! quia observantur ad unguem statuta civitatum; servantur leges Imperatorum, ac Regum; servantur decreta Præsulum; servant ægri præcepta Medicorum: sed non est, qui legem servet regis regum, Dei Deorum, & Domini Dominorum. Id. l. de S. Luca.

Nullus dominus Mundi est, qui habeat minorem subjectionem in subditis, quàm Deus. S. Vinc. Ferr. l. 1. D. 2. post octav. Pasch.

§. IX.

Præcepta Dei servandi varia motiva.

Ex Veteri.

Sume vas unum, & mitte ibi Man. Exod. 16. 33. Deus præcepit Moyse, ex Manna impleri Gomor, & custodire in futuras generationes; *posuitq. illud Aaron in tabernaculo reservandum.* Nota: Manna simul cum Legis tabulis asservatum in Ara fuisse: quia manna eximium erat beneficium, quod ad gratitudinem obligat, adest ergo juxta manna Lex; ut eam observent Hebræi tanti beneficii obstricti memoriâ. Castillo Illat. 90.

Ego sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te &c. Ex. 20. 2. ait Deus initio Legis danda Hebræis. Et subdit. v. 3. *non habebis deos alienos.* Memoriam beneficiorum ponit in

motivum Legis servandæ. Diez. Conc. 1. in festo S. Joan. Evang.

Non facies tibi sculptile &c. Ex. 20. 4. Deus hic præcepta dat omnibus hominibus: cur ergo non ait, non facieris &c. Ità DEUS amat unum; suam legem observantem, ut omnes eam custodientes. Unde ibidem ait v. 20. *ego sum Dominus Deus tuus.* Non ait, *vester sed tuus.* Ità gloriatur esse Deus unius, achi esset omnium. Sylveira c. 23. in Luc. 14. 9. 7.

Ex Novo.

Tollite jugum meum super vos. Matth. 11. 29. Non dicit, venite, imponam jugum meum super vos; sed vos illud *tollite.* Cajet. hic *tollite*, id est, Evangelicam Legem meam voluntariè suscipite. Neque enim inveniretur requies, tanquam corona, ubi in tollendo jugo non esset meritum: nec meritum esse poterat, si non liberis, sed coactis, imponeretur. Ramirez in ep. 7. Apoc. 3. v. 20.

Dirigite viam Domini. Joan. 1. 23. Via Domini ad cor dirigitur, cum ad præceptum vita reparatur. V. Beda hic.

Qui habet mandat a mea, & servat ea. Joan. 14. 21. Quia magni momenti est, mandatorum observatio; iterum, iterumque illam commendat Dominus extremò vita tempore. Barradius t. 4. l. 4. c. 5. hic Dom. Pent.

Ex Patribus, & aliis.

Quisquis ab observatione mandatorum Dei, virtutumque studio, te revocat; is tibi sit execrabilis, ac detestandus: cum ejusmodi enim ne cibus quidem est capiendus. S. Nilus lib. ascet. instit. ad Monachos.

Magnificatur Deus in nobis apud incredulos, & infideles; si secundum præcepta DEI vivamus, si bonis operibus luceamus. S. Chromatius conc. in 5. Matth.

Quid est credulitas, aut fides? Opinor hominem fideliter Christo credere, id est, Fidelem Deo esse; hoc est fideliter Dei mandata servare. Salvianus de Prov. l. 3.

Non est melior sempiternæ mortis cautela, quàm supernæ Legis sequela. S. Bonavent. in Psal. 118.

Quid voluntate liberius? quid ligatione charitatis astrictius? Deus enim, qui liberâ voluntate plasnavit hominem sibi liberâ voluntate conformem, dictavit legem charitatis ad ligationem liberæ voluntatis; nè fortasse libertas voluntatem gravaret, si eam charitas non juvaret. Id. in illud Psal. 118. 92. nisi quòd lex tua &c.

Nihil ita obligat hominem ad reddendam possibilem vicem, & ad ejus servandam mandata; quàm quòd seipsum Deus hominibus tradidit humanatum. Sim. Cas. l. 2. c. 21.

